

APEK

Stegne 7, p.p. 418

1001 Ljubljana

Ljubljana, 22.02.2013

Vaš znak oziroma številka: 0073-41/2013

Zadeva: Pripombe, predlogi in dopolnitve na Priporočilo o preprečevanju izredno visokih zneskov na računih končnih uporabnikov

Spoštovani!

Na spletni strani APEK (v nadaljevanju agencija) ste zainteresirano javnost vabili k dajanju pripomb predlogov in dopolnitev na Priporočila o preprečevanju izredno visokih zneskov na računih končnih uporabnikov (v nadaljevanju priporočilo).

Najprej naj povemo, da pozdravljamo vašo odločitev za sprejem priporočila v katerem se bo skladno in v okviru pooblastil Zakona o elektronskih komunikacijah (Uradni list RS 109/2012, v nadaljevanju ZEKom-1) uredila tematika tako imenovanih »bill shock-ov«.

VSEBINA

PRIPOROČILO KOT AKT, KI NE DOLOČA PRAVIC IN OBVEZNOSTI

Kot izhaja iz priporočila je podlaga za njegov sprejem 3. odstavek 172. člena ZEKom-1, ki jasno določa, da agencija v okviru svojih regulativnih pristojnosti izdaja priporočila, s katerimi naslovnikom nezavezujoče priporočila določena ravnanja. Ker smo naslovnik navedenega vsi operaterji in ker priporočilo navaja dolžnosti, ki jih moramo operaterji zagotoviti in v X. točki jasno naznanja, da bo agencija v uporabniških sporih pri svojem odločanju upoštevala tudi izpolnjevanje obveznosti iz priporočila, se utemeljeno sprašujemo, ali ni agencija s priporočilom prekoračila svoja pooblastila, ki ji jih daje veljavna zakonodaja.

Glede na to, da je priporočilo nezavezujoč akt bi bilo potrebno navedene določbe sprejeti na ravni zakona in ne s podzakonskih predpisom in v priporočilu navesti le smernice, ki naj jih operaterji zasledujemo.

ŠIRITEV OBVEZNOST, KI JIH DOLOČA 129. ČLEN ZEKom-1

V 129. členu ZEKom-1 so določene obvezne sestavine naročniške pogodbe, ki jih predpisuje veljavna zakonodaja. Širitev obveznosti pa v Republiki Sloveniji ni dovoljeno s podzakonskimi predpisi, saj pravice in obveznosti lahko določa le Ustava Republike Slovenije in veljavna zakonodaja. V priporočilu se kot obvezna sestavina naročniške pogodbe pojavi določitev zgornje meje porabe in sklicevanje na priporočilo. Navedene določbe po svoji naravi ne spada v priporočilo oz. priporočilo ne more določati vsebine naročniške pogodbe. Določila o obveznih sestavinah naročniške pogodbe že po svoji

naravi in vsebini ne sodijo v naročniško pogodbo. V kolikor bi v naročniški pogodbi omenjali le eno priporočilo, bi navedeno določilo lahko predstavljajo zavajanje naročnikov, saj je utemeljeno pričakovati da je to edino priporočilo oz. podzakonski akt, ki ureja položaj operaterjev in uporabnikov.

SPLOŠNI POGOJI

Splošni pogoji operaterja predstavljajo del naročniške pogodbe in tako njihova vsebina po sami naravi spada v zakonsko ureditev oziroma v zasebno sfero posameznikov, ki sklepajo naročniško pogodbo¹. V koliko obstaja interes menimo, da je smiselno na strani operaterja naredi povezavo na agencijo, pri čemer naj agencija kot regulatorni organ presodi, kateri akt bodo imeli pri objavi prednost in kako jih bo razporedila. Zahteve po objavi vseh podzakonskih predpisov lahko dosežejo ravno obratni učinek od želenega, saj se zaradi prevelikega obsega lahko zgodi, da se bodo določila, ki so za posameznika in za operaterja najbolj pomembna izgubila v svojem namenu in pomenu ter v preobilici predpisov.

REGULACIJA CEN IN ČASOVNIH OBDOBIJ TER DRUGIH SEGMENTOV, KI SO POMEMBNI ZA EKONOMSKO OBNAŠANJE NA TRGU

Že Ustava Republike Slovenije, kot najvišji pravni akt naše države, določa svobodno gospodarsko pobudo² in v tretjem odstavku navedenega člena prepoveduje³ dejanja nelojalne konkurence in dejanja, ki v nasprotju z zakonom omejujejo konkurenco. Ravno regulacija cen in časovnih obdobj (npr. VI. člen priporočila) pa zmanjšuje konkurenco in od operaterjev zahteva usklajeno ravnanje, pri katerem bodo cene za posamezna obdobja določene. Tako določanje časovnih obdobj ne bo imelo učinka, ki si ga želimo v okviru pravne in socialne države, temveč bo ravno s strani agencije oz. enega operaterja določena cena povzročila dvig cen za vse operaterje in s tem zmanjšala učinkovito konkurenco na trgu. Doktrina⁴ in tuje izkušnje iz relevantnih trgov kažejo, da v praksi tudi brez pravno določenega monopola prej ali slej nastanejo naravni monopoli, zato je izhajajoč iz trenutne situacije in glede na to, da konkurenca na trgu že obstaja bolje razmere prepustiti trgu, ki v tekmi za naročnike regulira cene in s tem povzroča, da se cene znižajo na minimum in da so naročniki ter končni uporabniki tako varovani v najvišji možni meri. Z regulacijo ene strani pa nujno pride do situacije, da se poveča cena na drugem segmentu, ki pa ni reguliran. Ravno iz navedenega razloga je nujno, da se ekonomijo prepusti trgu in da trg pripelje do naravnega monopola in do največjih koristi za uporabnika.

Iz nadpisanega razloga je neustavna in nezakonita tudi določitev cen za ukrepe, ki naj jih zagotovijo operaterji oziroma tako imenovane brezplačni ukrepi za preprečevanje izredno visokih zneskov na računih končnih uporabnikov (določbe priporočila, ki so vsebovane zlasti v VII. in VIII. točki). Ne le, da so ti ukrepi v nasprotju s pravnim redom določeni kar v priporočilu, temveč je zaradi nadpisanih zakonitosti trga nerealno pričakovati, da se bodo izvajali v praksi oz. da ne bo regulacija cen na enem področju povzročila dvig cen na drugem področju in tako prizadela tudi tiste naročnike, ki navedenih omejitev ne potrebujejo oziroma si jih ne želijo.

MOŽNOSTI SPROTNEGA IN VNAPREJŠNEGA PLAČILA

Priporočilo v 8. alineji 1. odstavka VIII. točke navaja možnost sprotnega in vnaprejšnjega plačila. V tem primeru je potrebno upoštevati tudi 41. člen Zakona o varstvu potrošnikov, ki določa obveznosti

¹ Razmejitev med načelom kongentnosti in dispozitivnosti.

² Gospodarska pobuda je svobodna (1. odstavek 74. člena Ustave RS).

³ Prepovedana so dejanja nelojalne konkurence in dejanja, ki v nasprotju z zakonom omejujejo konkurenco (3. odstavek 74. člena Ustave RS).

⁴ J. Drexl, Collecting Societies and Competition Law, dostopno na http://193.174.132.100/shared/data/pdf/drexl_crmos_and_competition.pdf.

podjetja /operaterjev v primeru predplačil, in sicer zahteva obračun obresti po obrestni meri, pri čemer operater ob prodaji ne more vedeti, kdaj bo naročnik oziroma končni uporabnik storitev uporabljal oziroma uporabil.

Zgolj iz previdnosti prosimo za pojasnilo, kako ste navedeno določbe želeli uporabiti v praksi in kaj to pomeni z vidika nadpisanega zakona.

ZASEBNOST

Ne predstavljamo si, da bi vsi ukrepi, ki so predvideni v priporočilu zaživel v praksi, saj spremljanje običajne porabe končnega uporabnika pomeni grob poseg v zasebnost naročnika, ki je varovana že na ustavni ravni⁵. Spremljanje porabnika na vsakem koraku in beleženje njegove porabe, tudi, če bi bila ta tehnično mogoča, je nedopustno in neprimerno in pomeni grob poseg v komunikacijsko zasebnost naročnikov in končnih uporabnikov. Prav tako je z vidika uporabnikov nerazumno, da se jim vklopi avtomatska blokada, če tega ne želijo. Menimo, da bi bilo na navedenem področju več pravic in posledično tudi obveznosti potrebno nameniti uporabnikom, ki bodo lahko storitve uporabljali in si nastavili omejitve, kot bi jih želeli. Pri čemer je potrebno upoštevati tudi evropsko zakonodajo in obveznosti, ki izvirajo iz nje⁶.

REDNO OBVEŠČANJE KONČNIH UPORABNIKOV

Kot že omenjeno zgoraj je redno obveščanje uporabnikov predpisano s strani pristojnih organov EU in je v interesu vseh, tudi nas operaterjev. Vendar je nerealno pričakovati, da se bodo redno in sproti posredovale vse informacije o porabi končnih uporabnikov. Vsak operater je na tem mestu odvisen tudi od pogodbenih partnerjev, ne le tistih v Sloveniji, temveč tudi tujih operaterjev, ki imajo določene zakonite modele skladno z EU zakonodajo in je nemogoče pričakati, da bodo vse svoje storitve preoblikovali zgolj na podlagi podzakonskega akta. Predpisane omejitve spadajo v materijo, ki jo je potrebno urediti z zakonom in ne morejo biti predmet podzakonskih predpisov.

PREMIJSKE STORITVE

Obveznost iz VI. točke priporočila je po svoji naravi obveznost, ki se nanaša na ponudnika storitve in ne na operaterja, zato je boljše, da se navedeno obveznost naloži tistemu, ki nosi vso odgovornost in ima dejanski vpliv na ceno in storitve, ki jih ponuja.

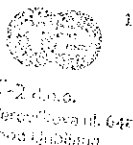
ZAKLJUČEK

Predlagamo, da navedeno obravnavate z zadostno stopnjo pozornosti, saj smo poudarili zgolj nekatere nejasnosti in neskladja, ki so pomembne za operaterje, ki želijo svoje poslovne modele oblikovati na zakonit in transparenten način.

V pričakovanju upoštevanja naših predlogov vas pozdravljamo.

S spoštovanjem,

Sašo Todorović
Predsednik poslovanja T-2 d.o.o.

⁵ Zagotovljena je nedotakljivost človekove telesne in duševne celovitosti, njegove zasebnosti ter osebnostnih pravic (35. člen Ustave RS).

⁶ Na tem mestu naj poudarimo obveznosti iz Uredbe (EU) št 531/2012 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA z dne 13. Junija 2012 o gostovanju v javnih mobilnih komunikacijskih omrežjih v Uniji, ki določa zgornje meje in izjeme od v uredbi določenih zgornjih mej.

